

LA XIX JORNADA SANT JORDI APOSTA PER LA GRATUÏTAT I L'ALEGRIA PER SUPERAR EL MATERIALISME

La XIX Jornada Sant Jordi, que ha tingut lloc a l'Hotel Alimara de Barcelona, ha començat amb una pregària a càrrec de Peio Sanchez i la benvinguda i inauguració posteriors de Pere Fàbregas, president del Grup Sant Jordi i del cardenal Lluís Martínez Sistach.

Pere Fàbregas ha destacat els orígens del Grup Sant Jordi inspirats en l'arrelament a la línia del Vaticà II i el papa Francesc. El mateix Grup ha creat la recent Fundació Joan Carrera amb l'objectiu principal de promoure i difondre el pensament del qui fou Bisbe Auxiliar de Barcelona.

El cardenal Martínez Sistach, per la seva banda, ha destacat que la Jornada d'avui és molt necessària perquè ens torna sobre l'Església, sobre nosaltres mateixos i sobre el que fem. Aquesta no és sinó una manera de posar en pràctica el Sínode, de pregar, d'escoltar la paraula de Déu i d'enriquir-nos mútuament. En aquest sentit, el papa Francesc s'ha referit diverses vegades a la necessitat de vèncer el clericalisme per tal que la seva reforma pugui arribar a terme. A això ens força la sinodalitat, a ser tots responsables de la marxa de l'Església.

Solidaritat amb el País Valencià

Estava prevista, com d'habitual, la presència d'un grup de gent d'Algemesí als quals ha estat impossible de venir. Ha estat Vicent Francesc Esterlich, en representació del poble valencià que ha començat la seva intervenció amb un agraïment per tot el suport rebut. Després ha denunciat la situació catastròfica en què es troba el País Valencià no només a causa de la Dana sinó també ha causat d'un seguit de males gestions que no han fet cas dels plans de desviació, han seguit construït en terrenys inundables i han provocat que, un cop més, les barriades més pobres i obreres siguin les més damnificades. A causa d'uns polítics ineptes, ocupats en les seves batalletes, sense dots de govern, ni visió de previsió. el poble valencià s'ha trobat abandonat i a la vegada salvat pels mes joves que no han dubtat ni han deixat mai de participar en les tasques de neteja i restauració que s'estan duent a terme. Als joves els deuen el lema: "el poble salva el poble."

Esterlich no ha deixat d'insistir en el fet que malgrat el paisatge sigui catastròfic, dantesco, desolador, el que guanya és la solidaritat, l'esperança. La desorganització és manifesta però guanya la voluntat dels joves que han entrat on no han entrat els organismes oficials i han demostrat que quan s'han de viure valors ells els manifesten. Son els joves que no van a missa però estan avui, practicant l'evangelí. Vicent Francesc Esterlich ha acabat la intervenció amb la consigna: Eixirem, malgrat els polítics.

Carles Armengol ha posat de relleu la motivació de la Jornada, referir-se a l'alegria i la gratuïtat. Ha fet referència a la presentació d'Esquirol per a la Jornada i al mateix papa

Francesc que, a la vegada que viu de manera molt real tots els problemes del món, no deixa d'insistir mai en l'alegria com a símbol distintiu del cristià.

Gratuïtat i alegria, expressió del viure és el títol de la conferència a càrrec de Claustre Solé, religiosa de la Companyia de Maria i teòloga biblista de la Facultat de Teologia de Catalunya i l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona

Després de fer una introducció dels termes que des de l'Antic Testament fan referència a la gratuïtat per mostrar com aquesta forma part de l'ADN de Déu i del seu amor que, a diferència de l'humà, es manté ferm per sempre. Claustre Solé ha conduït als oients fins a la clau del misteri relacional entre Déu i el seu poble: la gratuïtat de l'amor.

Tot seguit, la conferenciant ha mostrat en el profeta Osses la manera com l'Escriptura es refereix a l'amor entranyable i gratuït de Déu amb diverses metàfores. Estimar gratuïtament és estimar l'altre sense trobar cap motiu per estimar-lo. Igual que l'amor gratuït de Déu pel seu poble.

El sentit de l'alegria, de la festa, se'ns mostra al llibre de Cohèlet, que és un lloc teològic. Sabent que som finits, tenim ganes de viure. Mentre que a Lluc, l'alegria és el fil conductor, no són moments fàcils però l'alegria és més necessària que mai. El Regne de Déu és un banquet solemne i el que és recriminat és el que no porta el vestit de festa. Joan parla de la joia que el món no pot donar i ningú no ens podrà prendre.

D'aquí doncs que el cristianisme va ser una explosió de joia i qui no exulta en el seu ésser no és cristià. La primera comunitat cristiana, amb exili, persecucions, és una comunitat joiosa. Quan la vida es veu amenaçada és quan hem de reblar aquesta gratuïtat i aquesta joia. Les civilitzacions venen i desapareixen, el que roman, només, és estar empeltat en Déu. Fer festa i celebrar la vida és donar culte a Déu, donar-li gràcies. Santificar vol dir reconèixer allò que és sant.

Any sabàtic: institució antiga per recordar que som pelegrins i que la terra és de Déu. D'aquí l'any jubilar perquè tota la predicació de Jesús és un jubileu. Un jubileu que no té fi, un estat de gràcia, una bona notícia que fa visible el somni de Déu per a la Humanitat. Aquesta és la batalla del papa Francesc per una església més sinodal.

L'experiència religiosa s'ha afeblit per la manca d'arrels o per una religiositat més supersticiosa. Tots som cercadors, la Bíblia és una història de cercadors. Això és com una enyorança del Transcendent. Hi ha, per contra, una recerca obsessiva de seguretats. I en el cristianisme hi ha qui recerca una seguretat en les formes. Per a l'esgotament que hi ha generalitzat ens cal el Jubileu més que mai. Que ens apropi a Déu i ens regeneri.

Alegría y gratuidad: Cómplices de la Providencia para un futuro sostenible, ha estat el títol de la ponència de José Cristo Rey García, claretà i doctor en teologia. En una societat obsessionada pel valor monetari i el narcisisme cal plantejar com contraposar-hi l'alegria i la gratuïtat. Escenaris a plantejar són tres: l'alegria transformadora, el poder de la gratitud i l'escenari de la Providència.

Alegria: en una societat amb una depressió que supera fins i tot totes les anteriors cal fer de l'alegria una arma molt poderosa. Francesc ha volgut fer de l'alegria una de les seves

constants. En la salutació de l'àngel a Maria: "alegra't plena de gràcia", hi apareixen gratuïtat i alegria.

L'alegria és profunda i paradoxal. El que la transmet des de dins transforma tot el que abasta. Si no vivim alegres és perquè estem cecs i tancats a la nostra pròpia intimitat. L'alegria no evita el sofriment però sí que el transforma. La paradoxa és que, malgrat tot, cal ser testimonis de l'alegria. La veritable alegria ve com un regal, no es compra, ni es fabrica. És també una tasca, cal buscar-la, i la troben els que la busquen. L'alegria no és solitària. Té el poder de convocar i crear comunitat.

Els profetes laics, els seculars, l'Esperit Sant, quan arriba a la terra, inspira a la persona dòcil. Filòsofs, pensadors, poetes, músics, descriuen l'alegria. Son músics i escriptors com Bernanos, Beethoven, Gustav Mahler, Bach. A l'alegria no li dediquen cants sinó himnes.

La gràcia i el do: entenem ja la gràcia no només com una qualitat sinó una forma de ser i relacionar-se. La resurrecció ho ha canviat tot, una estranya bellesa ha aparegut, la resurrecció ens lliura del mon del primer Adam, la nova creació, tot ha passat i s'ha fet nou. Cal re aprendre-ho tot, com ancians sobrepassats pel nou. La Gràcia no és una cosa que es posseeix, és una forma de ser, és estar connectat.

Amb JL Marion, que va voler repensar la fenomenologia coneixem el que ell anomena Fenomen Saturat. Quan el que se'm presenta no és un objecte sinó un regal. Cal veure el mon com quelcom que se'ns dona, se'ns revela, com un regal, no com un conjunt de coses. Això succeeix en l'experiència artística o en un esdeveniment històric transcendental (fugida d'Egipte). La humanitat sent que se li dona un regal, i no l'ha aconseguit amb les seves pròpies mans. El Fenomen Saturat és el que fa que se'm doni massa, com l'enamorament, hom no sap què hi ha al darrere: com pot ser que se'm doni tant? El Fenomen Saturat és absolut, indescriptible amb paraules, escapa tota analogia, l'experiència del sagrat i el diví es presenta com un fenomen saturat. Els sacraments són tots ells experiències saturades. Sap greu que de vegades la litúrgia no la vivim com un fenomen saturat: baptisme, comunió, penitència, matrimoni, sacerdoci.

Simone Weil: la gratuïtat neix del reconeixement de les necessitats de l'altre.

Per què sembla que l'Església no és capaç de regenerar, de generar una generació religiosa nova? Per Ryeon Holiday: El Ego és el enemic.

Providència i sostenibilitat: Deu va fer la creació, el cosmos, sense mi però no la salvarà sense nosaltres. Déu és provident però compta amb nosaltres. Déu és l'actor present, no va crear el mon i va marxar sinó que segueix present.

La Jornada ha conclòs amb un diàleg conduït per Salvador Busquets amb Claustre Solé i José Cristo Rey Garcia i tots els assistents a la Jornada. S'ha destacat que sense considerar el Crist alegre no podem afrontar el sofriment. Jesús va donar sentit al sofriment inevitable, però no el va buscar mai. Quan has sentit Déu dins teu ets capaç de ballar fins i tot en el mateix infern. Alguns presoners d'Auswitch anaven ballant als forns crematoris.

Ens perdem una part molt important de l'experiència religiosa si oblidem, com fem sovint, els elements de festa i alegria que Claustre Solé ha exposat en la seva conferència.

Per acabar el bisbe David Abadías, que no ha pogut assistir a tota la Jornada, ha esperonat a seguir celebrant les Jornades del Grup Sant Jordi per tal de donar a conèixer l'Amor que hem conegut els cristians i pel qual val la pena donar la vida

Barcelona, 16 novembre 2024